

АРХІТЕКТУРНО-ХУДОЖНІ КОНЦЕПЦІЇ ПРОЕКТУВАННЯ СТАНЦІЙ МЕТРОПОЛІТЕНУ

Жученко Д.С.

Науковий керівник – Шкляр С.П., канд. архіт., доцент

Архітектура метрополітену – дуже широке і різноманітне поняття. Воно включає в себе питання прокладки траси, пошуки сучасного планування станцій, вестибюлів, створення для пасажирів найбільш зручностей пересування при мінімальних витратах часу, формування образу підземних споруд, організацію інтер'єру.

З самого початку будівництва метрополітену в нашій країні, його станції розглядалися не тільки як необхідні конструктивні споруди підземної дороги, а й як витвори архітектури, що втілюють певний ідейно-художній задум і відображають кращі зразки народної творчості. Цим метрополітени країн колишнього СРСР істотно відрізняються від підземок західних країн з їх підкреслено-утилітарним спрощеним виглядом.

Архітектурна композиція станцій метрополітену в значній мірі визначається їх конструкцією. У декоративному ж оформленні підземних залів і вестибюлів висвітлюються особливості, характерні для відповідних етапів розвитку архітектури.

Архітектурно-художні рішення пов'язані з конкретно містобудівною обстановкою, з тематикою і найменуванням станцій. Великий вплив на архітектурно-художній вигляд станцій має і район розташування споруди: історично сформована частина міста або нові індустріальні райони.

Об'ємно-планувальна структура станційного комплексу стала вже традиційною для вітчизняного метробудування – це власне станція з відповідними шириною і довжиною платформи, два вестибюля з входами, суміщеними з підвуличними переходами. Самі ж вестибюлі в планувальному відношенні неоднакові, бо розраховані на різні пасажиропотоки.

Вестибюлі різні не тільки в планувальному рішенні, вони ще бувають наземними і підземними. При їх оформленні широко застосовуються засоби образотворчого мистецтва у вигляді настінних панно, мозаїк, вітражів, деталей декоративного оздоблення.

В традиціях вітчизняного метробудування образне рішення архітектури підземних споруд: всі станції повинні володіти індивідуальністю. Ця традиція, заявлена з перших днів існування нашого метрополітену, зберігається і донині, незважаючи на неминучість типового проектування. Жодна зі станцій по оформленню не повторює іншу.

Архітектурно-художнє рішення станцій становить єдину композицію з ансамблями вулиць і площ міст, відображає їх історію і сьогоdnішній ритм.

Архітектурний образ кожної станції створюється з максимальним виявленням її конструктивної основи, використанням функціонально необхідних елементів і деталей для організації внутрішнього простору інтер'єрів. Середній зал в залежності від типу станції має найрізноманітніші форми і обриси. Люстри, світильники, бра з різними способами закріплення і прийомами освітлення є окрасою центрального залу і грають важливу роль в загальній архітектурній композиції.

Стіни, як правило, оздоблюються мармуром, гранітом, лабрадоритом і багатьма іншими природними матеріалами, колір яких ретельно підбирається відповідно до загальної теми станції.

Колони і пілони станцій мають найрізноманітніші обриси в плані, що залежать від глибини залягання. Форма їх також дозволяє глибше розкрити образне рішення станції.

Особливу роль в оформленні колон і пілонів грають бронзові рельєфи, горельєфи, декоративна ліпнина. Торцева стінка оформляється панно, мозаїкою, барельєфами, які дозволяють повніше розкрити образне рішення станції. Часто у торцевих стін встановлюються скульптури.

Підлоги платформ викладаються полірованими гранітними плитами.

Різноманіття архітектурної пластики стель і поверхонь стін, форми колон і пілонів, типів світильників і облицювальних матеріалів, конструктивних схем дозволило надати індивідуальну, образну виразність станцій. Штучне освітлення, вентиляція, форми споруд, колірне рішення повністю усувають неприємне відчуття від перебування під землею.

Рисунок 1 – Приклади архітектурно-художнього оформлення станцій метрополітену